11 Bijlage VI: Participatieverslag

Een belangrijk onderdeel bij het opstellen van het Warmteprogramma is participatie. Bewoners, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden zijn actief betrokken bij de totstandkoming van het Warmteprogramma. In Tabel 3 is weergegeven welke partijen betrokken zijn, op welk niveau en op welke moment. Feedback is opgehaald via interviews, werkgroepen en een ter inzagelegging.

Tabel 3. Participatiemomenten betrokkenen

Betrokkenen	Participatieniveau	Participatiemomenten
Bewoners en ondernemers	Informeren, consulteren	• Bewonerspeiling
Woningcorporaties en netbeheerder	Informeren, consulteren, Coproduceren	• Interviews • 3 werkgroepen
Overige externe partners gemeente	Informeren, consulteren	• Interview Energiecoöperatie Samenstroom • Interview Team Goede Buren
Gemeenteraad	Informeren, Consulteren	• Raadsconsultatie
College van Burgemeester en Wethouders	Informeren, Consulteren Instemmen	• Themabijeenkomst • Collegevoorstel
Interne afdelingen	Informeren, consulteren	• Interview afdeling Realisatie en Beheer Openbare Ruimte • Interview afdeling Wonen • Interview afdeling Economie

11.1 Feedback en verwerking – Interviews

Voor de totstandkoming van dit Warmteprogramma zijn we in gesprek gegaan met betrokkenen. De opgehaalde inzichten en aandachtspunten en de verwerking daarvan staan hieronder beschreven.

Interview	Datum	Feedback	Verwerking
Woonwenz Doel: kennismaking, terugblik TV GO 2.0 en delen wensen en zorgen t.a.v. Warmteprogramma.	14 april 2025	1. Aandachtspunten: betaalbaarheid, praktische uitvoerbaarheid. 2. Inzicht over gewenste mate van betrokkenheid bij opstellen Warmteprogramma.	1. Meegenomen bij het formuleren van de leidende principes, zie hoofdstuk 2. 2. Meegenomen bij de totstandkoming van het Warmteprogramma.

Antares **Doel: kennismaking, terugblik TV GO 2.0 en delen wensen en zorgen t.a.v. Warmteprogramma.**	16 april 2025	1. Aandachtspunten: betaalbaarheid, kosteneffectief verduurzamen (bv door koppelkansen te benutten / stapsgewijze verduurzaming mogelijk te maken). 2. Inzicht over gewenste mate van betrokkenheid bij opstellen Warmteprogramma.	1. Meegenomen bij het formuleren van de leidende principes (hoofdstuk 2), het bepalen van mogelijke oplossingsrichtingen (3.3) en het maken van samenwerkingsafspraken (3.2). 2. Meegenomen bij de totstandkoming van het Warmteprogramma.
Wonen Limburg **Doel: kennismaking, terugblik TV GO 2.0 en delen wensen en zorgen t.a.v. Warmteprogramma.**	22 april 2025	1. Aandachtspunt: maak Warmteprogramma concreet 2. Inzicht over gewenste mate van betrokkenheid bij opstellen Warmteprogramma.	1. Gehoor aan weggegeven door heldere WAT kaarten te maken voor 2035 en 2050 en een fasering. 2. Meegenomen bij de totstandkoming van het Warmteprogramma.
Enexis **Doel: kennismaking, terugblik TV GO 2.0 en delen wensen en zorgen t.a.v. Warmteprogramma.**	14 april 2025	1. Aandachtspunten: schaarse ruimte en het belang van netbewust bouwen. 2. Inzicht over gewenste mate van betrokkenheid bij opstellen Warmteprogramma.	3. Meegenomen bij het formuleren van de leidende principes, zie hoofdstuk 2. 4. Meegenomen bij de totstandkoming van het Warmteprogramma.
Bewonerspeiling onder 450 bewoners **Doel: Inzicht in de ondersteuning die woningeigenaren wensen te krijgen bij het verduurzamen van hun huis. De vragenlijst is verspreid via meerdere kanalen om een brede en diverse respons te waarborgen.**	April-mei 2025	1. Inzicht: De bewonerspeiling laat zien dat 25 tot 30% van de respondenten zou willen verduurzamen, bijvoorbeeld door het plaatsen van een warmtepomp of door het isoleren van de woning. 2. Inzicht: 34% van de ondervraagden geeft aan bekend te zijn met de regeling Duurzaam Bouwloket. 3. Inzicht: 25% van de ondervraagden geeft aan bekend te zijn met de subsidieregeling voor warmtepompen.	De inzichten hebben bijgedragen aan besluiten over het al dan niet continueren van bestaande regelingen. Als gemeente hebben we besloten door te gaan met zowel de subsidieregeling voor warmtepompen als met het stimuleren van isolatie via het Duurzaam Bouwloket. We zetten daarbij in op het bereiken van meer bewoners, onder andere via gemeentebrede communicatie en gerichte acties in specifieke buurten. Lees meer hierover in hoofdstuk 4.

Energiecoöperatie Samenstroom **Doel: inzicht verkrijgen in de mogelijkheden om energie coöperaties beter te benutten bij het verduurzamen van de gebouwede omgeving.**	27 februari 2025	1. Aandachtspunt: er is momenteel onbenut potentieel van opgeleide energiecoaches. 2. Aandachtspunt: er is kenbaar gemaakt dat de coöperatie zoekt naar duidelijkheid over de rol van de gemeente en een mogelijke samenwerking.	1. Bij de operationalisering van het Warmteprogramma wordt rekening gehouden met de beschikbare capaciteit aan energiecoaches. 2. In het programma wordt beschreven hoe we als gemeente de samenwerking met bottom-up initiatieven voor ons zien. Zie hiervoor 4.2.3.
Team Goede Buren **Doel: inzicht verkrijgen in hoe verschillende doelgroepen kunnen worden bereikt.**	28 maart 2025	1. Aandachtspunt: de ervaring van Team Goede Buren is dat voornamelijk oudere mensen en jonge, bewuste huiseigenaren gebruik maken van het gratis energieadvies. 2. Aandachtspunt: Energiearme huishoudens en huurders worden nauwelijks bereikt, mede doordat mensen zichzelf moeten aanmelden.	In stimuleringsbeleid rondom het programma verduurzaming gebouwde omgeving wordt meegenomen dat sommige doelgroepen tot op heden minder goed bereikt zijn en dat er extra inzet nodig is om deze doelgroepen wel te bereiken. Dit aandachtspunt benoemen we in hoofdstuk 4 en nemen we mee bij het operationaliseren van het Warmteprogramma.
Gemeentelijke afdeling Realisatie en Beheer Openbare Ruimte **Doel: inzicht verkrijgen in de werkwijze van deze afdeling en mogelijke koppelkansen met de energie- en warmtetransitie.**	26 juni 2025	1. Aandachtspunt: we moeten meer gebiedsgericht gaan werken. 2. Aandachtspunt: beheer kijkt op straatniveau, terwijl Warmteprogramma op buurtniveau kijkt en woningcorporaties op complexniveau. 3. Aandachtspunt: we merken dat planningen (bv met Enexis) steeds slechter op elkaar aansluiten.	De aandachtspunten zijn meegenomen bij het onderdeel Sturing en Samenwerking, 3.2. Geïdentificeerde koppelkansen staan ook beschreven in bijlage II.
Gemeentelijke afdeling Wonen **Doel: inzicht verkrijgen in de**	26 juni 2025	1. Aandachtspunt: voor opstellen van de woningbouwplannen is er te weinig zicht op de	1. Het Warmteprogramma en de ontwikkeling bij Hagerhof biedt een stappenplan welke

ontwikkelingen binnen deze afdeling (met name nieuwbouw) en mogelijke koppelkansen met de energie- en warmtetransitie.		haalbaarheid van warmtenetten. 2. Aandachtspunt: willen we naar collectieve oplossingen dan zullen we de voordelen en het belang van collectieve oplossingen beter moeten benadrukken. 3. Aandachtspunt: voor een collectieve oplossing heb je een grootschalige aansluiting van Enexis nodig. Die aansluiting is op dit moment niet altijd beschikbaar.	onderzoeken gedaan moeten worden om de haalbaarheid van een warmtenet te toetsen. 2. Het Warmteprogramma gaat in op de voordelen van collectieve oplossingen, maar benadrukt ook dat haalbaarheid situatieafhankelijk is en daarom per locatie moet worden onderzocht. 3. Enexis onderschrijft de toegevoegde waarde van warmte. Afspraken hierover met Enexis staan beschreven in 3.2.
Gemeentelijke afdeling Economie Doel: inzicht verkrijgen in de ontwikkelingen binnen deze afdeling (met name gericht op utiliteit en industrie) en mogelijke koppelkansen met de energie- en warmtetransitie.	8 juli 2025	1. Aandachtspunt: voor gebieden waar zich veel utiliteit en industrie bevindt is een maatpakaanpak nodig. 2. Aandachtspunt: Er mist nog veel informatie van bedrijven terreinen. Hier wordt komend jaar een slag mee geslagen 3. Aandachtspunt: Er zijn wel al veel bottom-up initiatieven, maar hier is nog geen eenduidig beleid voor vanuit de gemeenten. Het zou fijn zijn om dit in het Warmteprogramma mee te nemen.	1. Meegenomen, zie 4.2.3. De koppelkansen tussen economische ontwikkelingen en de energie- en warmtetransitie uitvoerig beschreven in bijlage II. 2. We werken in het Warmteprogramma met typologieën, zie 4.2.3. 3. Beleid t.a.v. bottom-up initiatieven staat beschreven in 4.2.3.

11.2 Feedback en verwerking – Werkgroep

Tot drie keer toe zijn de gemeente, de woningcorporaties Antares en Woonwenz en netbeheerder Enexis bij elkaar gekomen. De opgehaalde feedback per sessie staan hieronder weergegeven, even als de verwerking van deze feedback in het Warmteprogramma.

Werkgroep 1 **Datum: 15 mei 2025** **Doel: inventariseren uitgangspunten en besliscriteria, reflecteren op uitkomsten technische analyse**	
Opgehaalde feedback	**Verwerking**
1. Betaalbaarheid van groot belang, voor zowel de eindgebruiker als de woningcorporatie. **2. Zorgen over de praktische uitvoerbaarheid.** **3. Schaarse ruimte is aandachtspunt.** **4. Noodzaak om netbewust te bouwen wordt door alle partijen onderkend.** **5. De verschillen tussen de tijdslijnen van woningcorporaties en Enexis zijn een aandachtspunt.** **6. De verschillende werkwijzen zijn een aandachtspunt. Zo werken woningcorporaties op complexniveau, Enexis op buurtniveau, en de gemeente zowel op buurtniveau als straatniveau (afdeling beheer en onderhoud).**	1. Meegenomen bij het formuleren van de leidende principes, zie hoofdstuk 2. 2. Meegenomen bij het formuleren van de leidende principes en hoofdstuk 3.2, Sturing en Samenwerking. 3. Meegenomen bij het formuleren van de leidende principes, zie hoofdstuk 2. 4. Meegenomen in hoofdstuk 3.2, Sturing en Samenwerking. 5. Meegenomen in hoofdstuk 3.2, Sturing en Samenwerking.
Werkgroep 2 **Datum: 4 juni 2025** **Doel: bespreken WAT-kaart en concept fasering**	
Opgehaalde feedback	**Verwerking**
1. Zorgen over haalbaarheid van de fasering in het kader van tijd en kosten. **2. Technische en financieel haalbaarheid van warmtenetten wordt in twijfel getrokken.** **3. Aanvullende informatie over de context van specifieke buurten en planningen.**	1. Het Warmteprogramma beschrijft een rol voor hybride als tussenoplossing. Daarnaast maken we afspraken over de timing van complexen en clusters. Zie hiervoor ook hoofdstuk 3.2, Sturing en Samenwerking. 2. Financiële haalbaarheid van warmtenet wordt later per locatie onderzocht. 3. Meegenomen bij het bepalen van de beoogde oplossingsrichting en fasering.

Werkgroep 3
Datum: 15 september 2025
Doel: validatie WAT-kaart en fasering, samenwerkingsafspraken en overlegstructuren

Opgehaalde feedback	Verwerking
1. **Woningcorporaties zijn bezig met een routekaart**	1. Meegenomen in hoofdstuk 3.2, Sturing en Samenwerking.
2. **Partijen zien nut en noodzaak van een werkgroep in.**	2. Meegenomen in hoofdstuk 3.2, Sturing en Samenwerking.
3. **Capaciteit bij gemeente, Enexis en woningcorporaties is aandachtspunt voor uitvoering Warmteprogramma**	3. De eerste stap is helder krijgen welke capaciteit de komende jaren nodig is; het Warmteprogramma ondersteunt hierbij.

Oplossing	Beschrijving	Doelbereik	Beoogde impact
Energiehubs	Lokale knooppunten voor opwekking, opslag en distributie van energie	Verminderen piekbelastingen, versterken lokale economie	Ontlast energienet, stimuleert bewezen innovatie zoals elektrische mobiliteit, bevordert lokale economische groei.
Slimme energieopslag	Decentrale systemen zoals buurtbatterijen en grootschalige accu's	Balans vraag en aanbod, vergroten leveringszekerheid	Verkleint afhankelijkheid van centrale netwerken, maakt lokaal opgewekte energie efficiënter inzetbaar.
Warmtenetten	Duurzame warmtevoorzieningen gekoppeld aan lokale elektriciteitsopwekking	Verlagen energievraag, efficiënte warmtelevering	Ondersteunt ontlasting net oplossing voor verwarming van woonwijken en bedrijventerreinen.
Zonneparken met integratie	Groene bufferzones en waterdoorlatende infrastructuur rondom zonneparken	Verminderen hittestress, verhogen biodiversiteit	Verbetert landschappelijke waarde, ondersteunt ecologie en verhoogt acceptatie van duurzame energieprojecten.
Vraagsturing	Technologieën om energievraag af te stemmen op beschikbaarheid	Stabiliseren netwerkbelasting	Voorkomt overbelasting van het energienet, verbetert efficiëntie en betrouwbaarheid van energievoorziening.
Samenwerking RES	Regionale afstemming rondom congestieproblematiek en nieuwe beproefde methodes	Schaalvoordelen, kennisdeling	Realiseert het opschalen van successen onderling. We werken verder samen met de RES zodat goede toetsing mogelijk wordt gemaakt voor energieopslag systemen in de nabije toekomst.

11.3 Feedback en verwerking – raadsconsultatie en ter inzagelegging

Voordat het warmteprogramma als ontwerp ter inzage is gelegd, is deze ter consultatie gelegd bij de gemeenteraad. Tijdens de raadsconsultatie heeft de gemeenteraad in hoofdlijnen steun uitgesproken voor de voorgestelde koers. Daarbij zijn een aantal aandachtspunten benoemd die nadrukkelijk randvoorwaarden vormen voor de verdere uitwerking per wijk en project. De opgehaalde inzichten en aandachtspunten en de verwerking daarvan staan hieronder beschreven.

Feedback	Verwerking
Betaalbaarheid moet een randvoorwaarde zijn, met aandacht voor woonlasten en kwetsbare huishoudens.	Betaalbaarheid is opgenomen als beleidsprincipe in paragraaf 2.2. Daarnaast is bij de beschrijving van de oplossingen (paragraaf 3.3.3) opgenomen dat de beoogde warmteoplossing in de verdere uitwerking wordt getoetst op betaalbaarheid.
Het programma bepaalt de hoofdlijnen. Concrete keuzes worden per wijk separaat aan de raad voorgelegd.	In paragraaf 3.3.4 is concreet beschreven welke vervolgstappen we uitvoeren aan de hand van de gekozen fasering per buurt. Deze vervolgstappen worden in afzonderlijke wijk- of buurtplannen voorgelegd aan de raad.
Goede isolatie is de basis voor de overstap naar duurzaam verwarmen.	Isolatie is als integraal onderdeel benoemd in de beleidsprincipes (onder duurzaamheid en rechtvaardigheid, paragraaf 2.1) en vormt de basis voor de gemeentebrede aanpak voor de warmtetransitie (zie paragraaf 4.1).
Een stevige publieke regierol van de gemeente, met name bij collectieve oplossingen.	Zie paragraaf 3.2.1, waar expliciet de rol van de gemeente in de warmtetransitie en de sterke regierol is beschreven.
Participatie en maatwerk is belangrijk, passend bij de lokale situatie.	Participatie is een integraal onderdeel van de opvolgende wijkuitvoeringsplannen. De leidende principes voor participatie zijn beschreven in paragraaf 2.2. In de huidige bijlage (VI: Participatieverslag) is beschreven hoe alle partijen zijn betrokken in het vormgeven van het warmteprogramma.

Na consultatie van de raad is op 17 maart 2026 het Ontwerp Warmteprogramma vastgesteld en conform de vereisten van de Omgevingswet gedurende zes weken ter inzage gelegd.

De terinzagelegging heeft niet geleid tot het indienen van zienswijzen, ondanks dat hierover breed is gecommuniceerd. Er is daarom geen aanleiding geweest om inhoudelijke wijzigingen in het programma door te voeren. Wel is het document redactioneel aangepast, onder andere door omzetting naar de nieuwe gemeentelijke huisstijl en het toevoegen van enkele tabellen ter verduidelijking.